

Thomas Madsen-Mygdals tale ved Rigsdagens åbning

Taler

Thomas Madsen-Mygdal
Statsminister

Dato

4. oktober 1927

Sted

Christiansborg

1 Ved kongeligt Aabent Brev af 20. f. M. har Hans Majestæt Kongen indkaldt til en ordentlig Rigsdagssamling, der i Overensstemmelse med Grundlovens Bestemmelser skal aabnes i Dag.

5 Ved allerhøjeste Reskript af 3. d. M. har Hans Majestæt Kongen dernæst bemyndiget mig til som Statsminister at aabne den i Dag sammentrædende Rigsdag og foranledige det i saa Henseende videre fornødne.

10 Dette sker herved. I Kongens Navn erklærer jeg den ordentlige Rigsdagssamling for aabnet.

Forinden Tingene konstituerer sig, skal jeg paa Regeringens Vegne fremsætte nogle almindelige Udtalelser om den kommende Samlings Arbejde.

15 Vort Forhold til fremmede Lande er godt og i stadig tilfredsstillende Udvikling. En Række af de tidligere undertegnede Voldgiftstraktater er blevet ratificeret og er traadt i Kraft. Der er afsluttet Konventioner af samme Type med andre Lande, og Regeringen fortsætter sine Bestræbelser paa i størst muligt Omfang at udbygge Danmarks System af Voldgiftstraktater af den mest ubetingede Art.

20 Ogsaa inden for Folkenes Forbund er det Regeringens Stræben i Forening med andre ligestillede Lande, navnlig de nordiske, at arbejde for en videre Udvikling og Fæstelse af den mellemfolkelige Rets Udvikling. De paa den nys afsluttede Forbundsforsamling vedtagne Beslutninger og stedfundne Tilkendegivelser
25 giver et godt Grundlag for et saadant Arbejde. Den danske Regering har saaledes med Tilfredshed fæstet Opmærksomheden ved, at den fakultative Bestemmelse til Art. 36 i Forbundets faste Domstolsstatut vedblivende vinder betydningsfuld Tilslutning.

30

Regeringen betragter Forløbet af den af Folkenes Forbund sammenkaldte økonomiske Konference som i høj Grad tilfredsstillende, og det glæder Regeringen at konstatere, at de paa Konferencen angivne Retningslinier for den økonomiske Politik stemmer med dem, som Danmark følger.

35

Som bebudet i sidste Rigsdagssamling vil der i dette Efteraar blive fremsat et Forslag til Ændringer i Forsvarslovene af 1922. Paa forskellig Maade vil Regeringen tilstræbe at forenkle og derigennem billiggøre Administrationen og samtidig med at indføre tekniske Forbedringer i størst mulig Udstrækning fastholde de Besparelser, der opnaaedes paa indeværende Aars Forsvarsbudget. Det afgørende Hensyn maa dog være, at vi opretholder et Forsvar, der svarer til de os paahvilende Neutralitets- og Folkeforbundsforpligtelser.

45

Under Erhvervslivets vanskelige økonomiske Forhold, hvor den fornødne Ligevægt mellem opnaaelige Erhvervsindtægter og uundgaaelige Produktionsomkostninger endnu ikke er tilvejebragt og et betydeligt Antal af vore Erhvervsvirksomheder fremdeles er præget af svigtende Rentabilitet og Arbejdsløshed, vil Regeringen betragte det som sin Hovedopgave at fortsætte den i forrige Rigsdagssamling paabegyndte økonomiske Politik.

50

Resultaterne af den foregaaende Samlings Arbejde og de derigennem opnaaede betydelige Lettelser af offentlige Byrder paa Erhvervslivet vil, efterhaanden som de naar ud til de enkelte Erhvervsvirksomheder, medføre bedre Produktions- og Omsætningsforhold; men Bestræbelser i Retning af yderligere Nedbringning af baade Statens og Kommunernes Udgiftsbudgetter er fremdeles i høj Grad paakrævet, selvom det med Hensyn til Besparelser ikke kan forventes, at den kommende Rigsdagssamling vil kunne opnaa Resultater, der kan sidestilles med de i forrige Samling opnaaede. Regeringen vil have sin Opmærksomhed nøje henvendt paa yderligere Indskrænkning af de offentlige Udgifter og samtidig med, at den modsætter sig alle ikke absolut nødvendige Nybevillinger eller Forøgelse af bestaaende Bevillinger, tilstræbe, at adskillige Udgiftsomraader, som ikke er berørt af forrige Samlings Lovgivningsvirksomhed, snarest muligt og i størst mulig Udstrækning gøres til Genstand for nærmere Undersøgelse med Besparelser for øje.

65

Regeringen anser det imidlertid nu, efter at der paa de offentlige Budgetter er gennemført væsentlige Udgiftsreduktioner, for at være af en afgørende

- 70 Betydning til Overvindelse af Krisen og Indskrænkning af Arbejdsløsheden, at Erhvervslivet selv gennem Forhandling og Samarbejde mellem de afgørende Faktorer ved alle til Raadighed staaende Midler tilstræber en yderligere Billiggørelse af den danske Produktion, og Regeringen agter at støtte og fremhjælpe alle saadanne Bestræbelser.
- 75 Ved Siden deraf agter Regeringen med forventet Tilslutning fra Rigsdagens Side i saa stor Udstrækning, som det kan anses for finansielt overkommeligt, og som det kan ske uden at virke skadeligt for vigtige Samfundsinteresser, at tilvejebringe midlertidig Hjælp og Støtte for kriseramte Erhvervsvirksomheder.
- 80 To af henholdsvis Landbrugsministeriet og Handelsministeriet nedsatte Udvalg, bestaaende af Erhvervenes egne Repræsentanter, til Overvejelse af Mulighederne for gennem Driftslaan eller paa anden Maade at yde Hjælp til Landets og Byernes erhvervsdrivende vil ventelig i Løbet af den allernærmeste Fremtid have afsluttet deres Arbejde, hvorefter Regeringen ufortøvet vil tage de
- 85 afgivne Betænkninger op til Behandling og eventuelt paa Grundlag heraf fremsætte Forslag for Rigsdagen.

- Regeringen vil dernæst i saa stor Udstrækning, som det maatte vise sig fornødent og forsvarligt, søge Rigsdagens Samtykke til fortsat Statsgaranti for
- 90 Eksportkreditter, idet denne Foranstaltning har vist sig i høj Grad fremmende for flere Industriers Eksportvirksomhed, saaledes at der derved er fremskaffet en øget Beskæftigelse.

- Hvor der indenfor industrielle Virksomheder frembyder sig Mulighed for
- 95 gennem Koncentration og Specialisering at opnaa større Konkurrencedygtighed, vil Regeringen støtte saadanne Bestræbelser.

- Regeringen agter at fremsætte Forslag om Tillægsbestemmelser til Loven om uretmæssig Konkurrence og Varebetegnelse, saaledes at der skabes Mulighed for
- 100 at værne den indenlandske Produktion mod en ubillig Konkurrence udefra, ligesom der ogsaa saavel af Hensyn til Forbrugerne som til danske Produktionsforetagender vil blive fremsat Lovforslag om Forbud mod Fremstilling og Indførsel af daarlige Kvaliteter af visse Klædevarer og af Skotøj.
- 105 For Tilvejebringelse af sunde Erhvervsforhold anser Regeringen det for en Nødvendighed, at der ved Siden af, at den ved Grundloven hjemlede

Foreningsfrihed opretholdes, træffes virksomme Foranstaltninger mod, at Erhvervssammenslutninger eller faglige Organisationer øver Tvang overfor den enkelte Samfundsborger i hans Adgang til Erhverv og derigennem undertrykker den ligeledes ved Grundloven hjemlede Næringsfrihed. Regeringen vil derfor paa ny fremsætte Lovforslaget om Værn for Erhvervs- og Arbejdskraft.

I Overensstemmelse med den i forrige Samling vedtagne Lov om Forberedelse af en Nyordning af Landmandsbankens Forhold vil Regeringen snarest muligt fremsætte Forslag om en endelig Ordning for derigennem ikke blot at bringe til Afslutning en saavel for Statsøkonomien som for Erhvervslivet i Længden uholdbar Tilstand, men ogsaa i passende Omfang at tilvejebringe Kapital udefra til Støtte og i Fremgang for Erhvervslivet som Helhed.

Regeringen vil i det Omfang, som Bespærelserne i Statshusholdningen tillader det, søge at reducere de Skatter, som under den nuværende Kriesituation tynger haardst paa de produktive Erhvervsvirksomheder. Herunder maa Formueskatten til Staten komme i første Række, idet den ikke alene i Forhold til andre Landes Formuebeskatning er ekstraordinær høj, men ogsaa under de nuværende Erhvervsforhold staar i et afgjort Misforhold til Formuernes Afkastning og i Forening med de kommunale Ejendomsskatter i overmaade mange Tilfælde kommer til at virke som en Formuekonfiskation.

Ogsaa den amtskommunale Beskatning vil i den kommende Rigsdagssamling blive gjort til Genstand for Behandling. Amternes samlede Skatteudskrivning, der ensidig hviler paa faste Ejendomme, er i den sidste Menneskealder 7-doblet, samtidig med at Udgiftsaarsagerne i aftagende Grad har Tilknytning til Ejendomsbesiddelse. Et betydningsfuldt Skridt til Ændring af dette Forhold er gjort ved Overføring af en Del af Motorafgifterne til Amterne som Bidrag til Vejvæsenet, men en Ændring af Grundlaget for Amtsskatternes Paaligning, som tilvejebringer en nærmere Forbindelse mellem Udgiftsaarsag og Skatteydelse, er paa krævet. Hertil sigtende Forslag vil derfor blive fremsat, saa snart de nødvendige forudgaaende Undersøgelser og Forhandlinger er tilendebragt.

Et Forslag til en ny Lærlingelovgivning vil blive fremsat.

I stigende Grad breder den Opfattelse sig i Befolkningen, at Rigsdagens Medlemstal bør indskrænkes, ligesom den nugældende komplicerede og i sine Resultater vanskeligt forstaaelige Valgordning til Folketinget har givet

Anledning til stærk og velbegrundet Kritik. Regeringen, som deler disse Anskuelser, agter at stille Forslag om en ny Valglov, som formindsker Folketingets Medlemstal og simplificerer Valgordningen.

150

Bestræbelserne i Retning af en Simplificering af Retsplejen vil blive fortsat. Forslag om en ændret Straffelov vil blive fremsat, ligesom der ved Lov vil blive søgt gennemført en mere rationel Ordning af Dommerfuldmægtigenes Stilling.

155 Pladsmangelen ved Sindssygehospitalerne vil blive søgt afhjulpet ved en Udvidelse af Familieplejen. En systematisk Bekæmpelse af Tuberkulosen i Sønderjylland i Lighed med, hvad der er Tilfældet andre Steder i Landet, vil blive iværksat, og i Henhold til den vedtagne Invalidelov vil der blive udfærdiget Regler om Oplæring og Anbringelse af Invalidider, saaledes at de derved sættes i
160 Stand til at bidrage til deres egen Forsørgelse.

Den nugældende Ordning med Hensyn til det højere Almenskolevæsen paa Grundlag af Lovene af 20. Marts 1918 om Ordningen af den højere Undervisning i København, Frederiksberg og Gentofte, af 4. Oktober 1919 om
165 Overtagelse af og Tilskud til private Gymnasieskoler udenfor Storkøbenhavn samt af 30. Juni 1919 om Indførelse af Skoleafgift og de i Forbindelse hermed indførte Regler om Statstilskud til kommunale og private Eksamensskoler har medført en ganske overordentlig [sic] stærk Stigning i Statsudgifterne. Da ogsaa den store Stigning i Antallet af Dimittender fra de højere Skoler er egnet til at
170 vække Betænkelighed, har Regeringen iværksat en Undersøgelse af hele dette Forhold. Denne Undersøgelse vil blive fremmet mest muligt, og Regeringen forventer at kunne fremsætte Resultaterne deraf i Lovforslags Form.

Det i afvigte Rigsdagssamling fremsatte Forslag til Lov om Nationalmuseets
175 Bygningsforhold naaede ikke at blive færdigbehandlet. Lovforslaget vil paa ny blive fremsat, og Regeringen vil bestræbe sig for at føre denne Sag til Afslutning.

En Omordning af det kongelige Teaters Forhold, hvorved Statens Tilskud søges nedbragt, er under Forberedelse.

180

Enkelte andre Lovforslag, som ikke naaede at blive færdigbehandlet af begge Rigsdagens Ting i forrige Samling, vil paa ny blive fremsat, men i øvrigt vil Regeringen bestræbe sig for at samle Lovgivningsvirksomheden om saadanne enkelte Forhold, som i Øjeblikket maa anses for særlig betydningsfulde,

hvorimod al Lovgivning, som ikke er strengt paakrævet, vil blive søgt undgaaet ud fra den Betragtning, at en alt for hyppig Ændring af gældende Love i Almindelighed maa anses for uheldig, og at det vil være ønskeligt at kunne tidsbegrænse Samlingens Varighed til det normale.

190

Idet jeg udtaler Ønsket om, at vi trods alt, hvad der kan skille, maa kunne samles i et Lovgivningsarbejde til sand Lykke og Fremgang for Folk og Land, beder jeg Tingenes Medlemmer om til Indledning af Rigsdagens Arbejde at udbringe et Leve for vort Fædreland.

195

Danmark leve.

[Medlemmerne besvarede Statsministerens Leve med et trefoldigt Hurra.]

200

Kilde

Manuskript taget fra folketingstidende.dk med tilladelse fra udgiver.

Kildetype

Digitalt manuskript

205

Tags

Folketingstale, Venstre, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/aabningstale-1927>

210

215

220